

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/560>

Materiál v pripomienkovom konaní do 20.11.2025

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál predkladá do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvo vnútra SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2025

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Predmetom návrhu zákona sú úpravy reflektujúce na problémy vyskytujúce sa v aplikačnej praxi s cieľom skvalitnenia činnosti správnych orgánov prejednávajúcich priestupky, ako aj orgánov obhajujúcich priestupky. Významnou zmenou, ktorú prinesie návrh zákona, je navýšenie pokút za spáchanie priestupkov. Od vyhláseného znenia zákona o priestupkoch nedošlo pri mnohých priestupkoch k zmene výšky pokút, a teda nezohľadňujú neustály pokles hodnoty peňazí. Súčasná výška pokút nespĺňa výchovný, represívny a ani preventívny charakter sankcie. Predmetom návrhu zákona je popri zvýšení pokút aj rozšírenie okruhu sankcií o novú sankciu menších obecných služieb. Účelom navrhovanej právnej úpravy je zefektívnenie sankčného mechanizmu v rámci priestupkového konania. Ďalšou významnou zmenou, ktorú prinesie návrh zákona je zavedenie beztretnosti pre osoby, ktoré spáchali priestupok z donútenia v priamej súvislosti s tým, že bol na nich spáchaný vymedzený trestný čin.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.05.2026

Postoj RÚZ k materiálu

Návrhom zákona dochádza k rozsiahlym zmenám v úprave prejednávania priestupkov, úprave výšky sankcií, rozšírenie sankcií o menšie obecné služby. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedenú pripomienku, cieľom ktorej je zavedenie nového postupu prejednávania priestupkov formou zloženia kaucie.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k materiálu ako celku

RÚZ navrhuje zaviesť do zákona o priestupkoch inštitút tzv. kaucie za spáchaný priestupok. Naše skúsenosti z praxe v iných členských štátoch EÚ poukazujú na potrebu vytvorenia mechanizmu, ktorý umožní dopravcom objektívne preskúmanie priestupkov a zároveň zabezpečí štátu vymáhateľnosť sankcií.

Dlhodobé skúsenosti našich členov z praxe poukazujú na potrebu vytvorenia spravodlivejšieho, transparentnejšieho a efektívnejšieho mechanizmu riešenia priestupkov v cestnej doprave. Súčasný systém blokového konania často nedáva vodičom a dopravcom reálnu možnosť domáhať sa objektívneho preskúmania skutkového stavu bez toho, aby utrpeli vážne finančné či prevádzkové škody.

V praxi sa často stáva, že vodič alebo dopravca je nútený uhradiť pokutu za údajne spáchaný priestupok na mieste v blokovanom konaní, aj keď je presvedčený, že priestupok nespáchal. Dôvodom môžu byť rôzne výklady právnych predpisov, najmä predpisov Európskej únie, ktoré sú v praxi často uplatňované nejednotne, či nejednoznačne posúdenie skutkového stavu.

Ak vodič pokutu zaplatí, automaticky sa vzdáva možnosti podať voči rozhodnutiu odpor, čím zároveň uznáva, že priestupok spáchal – hoci tomu tak nemusí byť, či už úplne alebo len čiastočne. V prípade, že vodič alebo dopravca odmietne zaplatiť pokutu na mieste, môže dôjsť k situáciám, ktoré výrazne obmedzia jeho činnosť. Napríklad polícia

môže odobrať technický preukaz s/alebo evidenčné číslo vozidla, zakázať ďalšiu jazdu alebo prikázať odstaviť vozidlo na určenom mieste. Vodičovi, môže hroziť zadržanie vodičského preukazu.

Takéto opatrenia môžu mať vážne prevádzkové a ekonomické následky – dopravca môže zmeškať termín vykládky, čím mu hrozia sankcie, vznikajú mu neplánované náklady na prekládku tovaru alebo zabezpečenie náhradného vozidla, ktoré často nemá k dispozícii. Situáciu zhoršuje aj dlhodobý nedostatok vodičov v cestnej doprave. Hrozba týchto opatrení má väčšinou vyššie finančné následky ako bloková pokuta. Tak sa môže v skutočnosti stať, že k porušeniu predpisov nedošlo, ale aj napriek tomu bol vodič sankcionovaný.

RÚZ navrhuje zvážiť legislatívne zakotvenie inštitútu kaucie, ktorý by vytvoril rovnováhu medzi právami kontrolovaných osôb a právomocami kontrolných orgánov štátu.

Sme si vedomí skutočnosti, že inštitút kaucie nebude možné aplikovať pri všetkých druhoch priestupkov (§ 22). Napríklad v prípadoch, keď vozidlo má závažné technické nedostatky, ktoré ohrozujú bezpečnosť prevádzky, alebo ak vozidlo nie je schopné bezpečne pokračovať v jazde, nie je možné tento inštitút použiť. Mal by byť aplikovateľný iba pri priestupkoch, kde je možné zaručiť účasť dopravcu v správnom konaní a súčasne zachovať prevádzku vozidla bez ohrozenia bezpečnosti cestnej premávky. Rovnako tento inštitút by mal byť uplatniteľný aj v oblasti sociálnej legislatívy profesionálnych vodičov a podobne.

Tento mechanizmus úspešne funguje vo viacerých členských štátoch EÚ – napríklad v Českej republike (§ 124a zákona č. 361/2000 Sb.) či v Poľsku.

Inštitút kaucie by fungoval nasledovne:

V prípade, ak dopravca alebo vodič nesúhlasia s blokovou pokutou na mieste zistenia priestupku by dopravca zložil kauciu vo výške, ktorá zodpovedá možnej sankcii (hornej hranici) za dané porušenie. Kaucia bude zárukou, že osoba sa zúčastní správneho konania a bude s orgánmi spolupracovať vo vlastnom záujme. Ak by sa v správnom konaní preukázalo, že priestupok bol spáchaný, kaucia by sa započítala s uloženou pokutou vo výške stanovenej v rozhodnutí (zvyšok sa vráti). Naopak ak by sa preukázalo, že priestupok nebol spáchaný alebo bol menej závažný, kaucia sa vráti úplne alebo čiastočne podľa výsledku konania.

Zavedenie inštitútu kaucie by malo viacero výhod:

- Zvýši sa miera spravodlivosti konania- umožní vodičovi alebo dopravcovi brániť sa voči nesprávnemu posúdeniu priestupku, bez nutnosti uznať vinu zaplatením pokuty a bez hrozby ďalších sankcií alebo zvýšených prevádzkových nákladov
- Poskytne štátnym orgánom záruku zaplatenia sankcie v prípade, že sa priestupok preukáže, prípadne vinník nespokojí alebo v stanovenej lehote sa k obvineniu nevyjadril t. j. po písomnej výzve v stanovenej lehote nepredložil dôkazy, ktorými by vyvrátil svoju vinu úplne alebo sčasti.
- Prispeje k zlepšeniu vymáhateľnosti sankcií a bude mať pozitívny dopad na štátny rozpočet. U zahraničných dopravcov sa zabezpečí, že finančné prostriedky budú vybrané ešte počas ich prítomnosti v SR.
- Dôjde k zníženiu prevádzkových škôd - dopravca nebude musieť zastaviť činnosť ani odstaviť vozidlo, čím sa predíde sekundárnym škodám na strane podnikateľov. Umožní sa pokračovanie v preprave, pričom sa zároveň zachová verejný záujem na riadnom prešetrovaní a sankcionovaní priestupku.
- Posilní sa právna istota a prevencia zneužívania právomocí - inštitút kaucie vytvára transparentný právny rámec pre správne orgány aj kontrolované osoby. Minimalizuje riziko rozdielneho výkladu zákona v teréne a obmedzí subjektívne posúdenia.

Inštitút kaucie pri priestupkoch v cestnej doprave predstavuje efektívny a spravodlivý kompromis medzi ochranou práv dopravcov a záujmom štátu na efektívnom vymáhaní sankcií. Veríme, že zavedenie tohto inštitútu prispeje k zlepšeniu podnikateľského prostredia nie len v doprave, posilní dôveru medzi dopravcami a kontrolnými orgánmi a zároveň zvýši efektivitu výkonu štátnej správy.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/560>